

PROGRAM

SVENSKA DEMENSDAGARNA

20-21 MAJ 2015 PÅ KARLSTAD CCC

Innehållsförteckning

Välkommen	5
Program onsdag 20 maj	6
Program torsdag 21 maj	7
Menyer på Svenska Demensdagarna	8
Huvudföreläsningar och föreläsarpresentationer	9-11
Seminarieschema	12
Presentation av seminarier	13-23
Posterutställning entréplan	24-25
Utställning och lokaler plan 3	26
Utställning och lokaler plan 4	27
Utställning och lokaler plan 5	28
Stadskarta över centrala Karlstad	29
Tack till våra sponsorer	30

KARLSTAD CCC

CCC
KARLSTAD
CONGRESS
CULTURE
CENTRE

Svein

Välkommen till Svenska Demensdagarna 2015

Ju mer vi lär oss, desto bättre blir vi på att dela med oss av våra kunskaper. Ju bättre vi blir på att dela med oss av våra kunskaper, desto bättre blir vi på att omsätta dem i praktiken. Om vi tillsammans arbetar för en bättre demensvård och omsorg driver vi utvecklingen framåt. Det är något som gynnar oss alla.

I år samlas vi för 16:de gången under Svenska Demensdagarna. Konferensen började i ett mindre format där vi lärde av varandra. Nu är vi många, men konceptet är detsamma. Det är med stor glädje vi har sett Svenska Demensdagarna växa genom åren, och vi är nu många som träffas och delar med oss av våra kunskaper och erfarenheter.

Vår förhoppning är att alla vi som är här, oavsett yrkesgrupp och förkunskaper, upplever att man lärt sig något nytt som man kan ta med sig och ha nytta av i framtiden.

Vi har även i år en fantastisk utställning där olika företag och organisationer inom demensområdet finns representerade liksom en posterutställning. Besök våra utställare i samband med lunch- och kaffepauser.

Varmt välkommen till två dagar med viktigt kunskapsutbyte och nätverkande.

Styrelsen för Svenska Nätverket för Demenskunskap

Program onsdag 20 maj

Samtliga gemensamma föreläsningar är i kongressalen

Moderator Karin Lindgren

08.00 Registrering, kaffe och utställningsbesök

09.15 **Välkommen!**

Peter Bäckstrand

Personaldirektör, Karlstad kommun

09.45 **Nationella riktlinjerna och verkligheten**

Moderator: *Wilhelmina Hoffman*

Vera Gustafsson, Pinelopi Lundquist och Greger Bengtsson

10.45 Kaffe och utställningsbesök

11.15 **Seminariepass 1. Se seminarschema på sidan 12**

12.15 Lunch och utställningsbesök

13.45 **Seminariepass 2. Se seminarschema på sidan 12**

14.45 Kaffe och utställningsbesök

15.30 **Är det möjligt med en demensvård utan tvång och begränsningar?**

Moderator: *Wilhelmina Hoffman*

Lars Sonde, Anders Bergh, Monica Rydén och Kaisu Kull

16.30 **Utdelning av stipendium till 2015 års chef inom demensomsorgen**

Föreningen GOTT LEDARSKAP i demensvården

Boklotteri och slut för dagen

19.00 Middag på Karlstad CCC

Program torsdag 21 maj

Samtliga gemensamma föreläsningar är i kongressalen

Moderator Karin Lindgren

- 08.30 Alzheimers sjukdom - diagnostik och behandling och senaste forskningsrönen
Maria Eriksdotter
- 09.30 Kaffe och utställningsbesök
- 10.30 Seminariepass 3. Se seminarschema på sidan 12
- 11.30 Lunch och utställningsbesök
- 12.45 Seminariepass 4. Se seminarschema på sidan 12
- 13.45 Kaffe och utställningsbesök
- 14.15 Cirkus Äldre De Luxe med cirkusshowen "På flygande fot"
Wiveca Dederling, Inger Jungehall, Trevor Lewin och Baha Swidan
- 15.15 Slut

Menyer under Svenska Demensdagarna

Luncherna och middagen serveras i restaurangen på entréplanet

Lunch onsdag 20 maj

Kallrökt lax med dillstuvad potatis, sallad, smör och bröd

Middag

Förrätt

Marinerad torskrygg i lime, chili och ingefära serveras med puffat ris och avokadokräm

Varmrätt

Helstekt kalvytterfilé serveras med potatisbakelse, ramslökssås samt fräst färsk sparris och svamp

Dessert

Vaniljbavaroise med halloninteriör på chokladbotten toppad med färska hallon och rostad choklad

Lunch torsdag 21 maj

Kycklingfilé med kräm på saltorkade tomater, varm potatissallad med pesto, färskoströra och bröd

Huvudföreläsningar och föreläsarpresentationer

20 maj kl. 09.45

Nationella riktlinjer och verkligheten

Moderator: Wilhelmina Hoffman

De nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom publicerades av Socialstyrelsen 2010 har fått stort genomslag, både inom landstingen och inom kommunerna.

Den nationella utvärderingen från 2014 visar dock att det fortfarande finns stora brister, både när det gäller utredning, behandling och de omvårdnads- och omsorgsinsatser som ges. Skillnaderna i landet är också stora.

Vi ställer frågan om vad som nu måste göras för att riktlinjerna ska bli verklighet fullt ut.

Socialstyrelsen och Sveriges kommuner och landsting ger sin syn på läget och berättar hur de kommer att ta ansvar för att personer med demenssjukdom och deras anhöriga ska få tillgång till en så god vård och omsorg som riktlinjerna rekommenderar.

Vera Gustafsson, utredare vid Socialstyrelsens enhet för indikatorsbaserad utvärdering som bland annat utvärderar landstingens och kommunernas följsamhet till de nationella riktlinjerna. Vera var projektledare för utvärderingen av de nationella riktlinjerna som 2014 presenterades i rapporten "Nationell utvärdering- Vård och omsorg vid demenssjukdom"

Pinelopi Lundquist, utredare vid Socialstyrelsens enhet för nationella riktlinjer och projektledare med uppdraget att leda det kommande arbetet med att revidera de nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom.

Greger Bengtsson, projektledare vid enheten för omsorg och stöd, Sveriges kommuner och landsting.

20 maj kl. 15.30

Är det möjligt med en demensvård utan tvång och begränsningar?

Moderator: Wilhelmina Hoffman

Våren 2013 gav Socialdepartementet fyra organisationer ett uppdrag att ta fram ett åtgärdsprogram för värdighet i vården och omsorgen om personer med nedsatt beslutsförmåga. Under föreläsningen/diskussionen presenterar Socialstyrelsen, Myndigheten för delaktighet (MFD), Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och Svenskt Demenscentrum sina resultat.

Socialstyrelsen har följt utvecklingen i den kommunala vården och omsorgen om vuxna med nedsatt beslutsförmåga. Arbetet har utmynnat i förslag på stöd till verksamheterna samt initiativ till att förändringsarbeten genomförs.

Anders Berg, Socialstyrelsen

Ökad användning av och kunskap om välfärdsteknologi och miljöanpassningar underlättar och stödjer aktiviteter för att minimera tvingande och begränsande åtgärder (MDF).

Monica Rydén, Myndigheten för delaktighet

IVO har granskat hur verksamheter runt om i landet bedriver sitt kvalitetsarbete och hur verksamheterna säkrar en vård och omsorg med så få inslag av både tvång och begränsningar som möjligt.

Kaisu Kull, IVO, inspektionen för vård och omsorg

Nollvision- för en demensvård utan tvång och begränsningar, är ett nytt utbildningspaket från Svenskt Demenscentrum. Utbildningspaketet består av en handbok riktad till personal och chefer, en webbutbildning, en anhörigskrift samt två mobilappar riktade till personal och anhöriga.

Lars Sonde, Svenskt Demenscentrum

21 maj kl. 08.30

Alzheimers sjukdom - diagnostik och behandling och senaste forskningsrönen

Cirka 100 000 svenskar är drabbade av Alzheimers sjukdom, en demenssjukdom man lever med under många år där ännu ingen bot finns. Forskning har bidragit till ökad kunskap om sjukdomen samt hur den kan förebyggas. Föreläsningen handlar om den förbättrade diagnostiken liksom om aktuell behandling och vård där bland annat data från svenska demensregistret, SveDem, samt de senaste forskningsrönen presenteras.

Maria Eriksdotter, professor och prefekt vid Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle vid Karolinska Institutet och överläkare i geriatrik vid Karolinska universitetssjukhuset.

21 maj kl. 14.15

Cirkus Äldre De Luxe med cirkusshowen “På flygande fot”

Cirkus Cirkör har sedan 2009 drivit cirkus i äldreomsorgen och därigenom gjort det möjligt för personer på äldreboenden att uppleva Cirkus Cirkör på riktigt nära håll.

Wiveka Dederling inleder med en presentation av projektet.

Föreställningen “På flygande fot” är en cirkusshow om en resa mellan dröm och verklighet. Vem kan man möta och vad kan hända på en flygplats? Vem är vem och känner de varandra? När når de sin destination?

Wiveca Dederling, projektledare Cirkus Cirkör. Verksamhetschef inom äldreomsorg med producentutbildning mot teater och dans i bagaget som tröttnade och behövde fylla på med kraft och inspiration för att orka.

Medverkande artister: *Inger Jungehall, Trevor Lewin och Baha Swidan.*

Moderator

Karin Lindgren, socionom, föreläsare och handledare inom demensområdet. Karin har en bakgrund som chef inom socialtjänst, vård och omsorg och som utredare på Socialstyrelsen. Karin är vice ordförande i Svenska Nätverket för demenskunskap.

Lokaler

Plan 3

Kongressal

Gustaf Fröding

Erik Gustaf Geijer

Selma Lagerlöf

Plan 4

Kongressal

Zarah Leander

Fridolf Rhudin

Sola

Sven-Ingvars

Plan 5

Kongressal

Lars Magnus

Ericsson

Alfred Nobel

Harry Nyqvist

Seminarieschema

Lokal	Pass 1 kl 11.15	Pass 2 kl 13.45	Pass 3 kl 10.30	Pass 4 kl 12.45
Kongresshallen, plan 3,4,5	7. Ann-Britt Sand	1. Gun Aremyr/ Helle Wijk	14. Lennarth Johansson	5. Berit Seiger Cronfalk
Sola, plan 4	6. Lisa Arenö/ Cia Frode	9. Rozita Torkpoor	21. Anne Börjesson Hanson	3. Yvonne Freund Levi
Erik Gustaf Geijer, plan 3	4. Taina Guldberg- Kjär	11. Kajsa Båkman	11. Kajsa Båkman	17. Lotta Roupe
Lars Magnus, plan 5	16. Anette Lindvall/ Bertha Ragnars- dottir	17. Lotta Roupe	20. Cirkus Cirkör	18. Marie Svensson/ Jennie Linde
Gustaf Fröding, plan 3	10. Arto Nordlund	15. Lotta Olofsson/ Monica Lütjohann	10. Arto Nordlund	16. Anette Lindvall/ Bertha Ragnars- dottir
Zarah Leander, plan 4	3. Yvonne Freund Levi	21. Anne Börjesson Hanson	9. Rozita Torkpoor	23. Kent Thuresson
Ericsson, plan 5	2. Erik Stomrud	8. Dorota Religa	12. Inger Stenberg	6. Lisa Arenö/ Cia Frode
Harry Nyqvist, plan 5	12. Inger Stenberg	5. Berit Seiger Cronfalk	2. Erik Stomrud	7. Ann-Britt Sand
Fridolf Rhudin, plan 4	18. Marie Svensson/ Jennie Linde	20. Cirkus Cirkör	1. Gun Aremyr/ Helle Wijk	8. Dorota Religa
Alfred Nobel, plan 5	14. Lennarth Johansson	13. Emelie Miller	4. Taina Guldberg- Kjär	15. Lotta Olofsson/ Monica Lütjohann
Selma Lagerlöf, plan 3	23. Kent Thuresson	24. Erik Stomrud	22. Niklas Mattsson	22. Niklas Mattsson
Sven-Ingvars, plan 4	19. Javad Ghannad	19. Javad Ghannad	13. Emelie Miller	24. Erik Stomrud

Seminarier

1. Miljö som stöd

PASS 2, LOKAL: KONGRESSHALLEN PLAN 3-5, PASS 3, LOKAL: FRIDOLF RUDIN, PLAN 4

Beskrivning av ett webbaserat material som inkluderar en evidensbaserad inspirationslista, allmänna råd kring design av äldreboende för personer med demens avseende färgsättning, belysning, ljudmiljö, materialval/utsmyckning, säkerhet och hjälpmedel samt inspiration kring rumstyper och utemiljö.

Gun Aremyr, arbetsterapeut, författare, föreläsare och handledare inom demensområdet.

Helle Wijk, leg sjuksköterska, docent i omvårdnad och forskare inom miljöns betydelse för äldre personer.

2. Allmänmedicinens roll för tidig demensdiagnos

PASS 1, LOKAL: ERICSSON, PLAN 5, PASS 3, LOKAL: HARRY NYQVIST, PLAN 5

I Socialstyrelsens riktlinjer om diagnostik och behandling av demenssjukdom så tilldelas primärvården och specialister i allmänmedicin en viktig roll för att utreda personer med begynnande kognitiv svikt. Hur kan denna uppgift axlas och hur uppnår vi målet att personer med demenssjukdom får diagnos i rätt tid?

Erik Stomrud, ST-läkare i allmänmedicin i Kalmar län samt verksam forskare inom minnesjukdomar på Skånes universitetssjukhus. Erik disputerade 2009 kring tidiga markörer vid Alzheimers sjukdom. Sedan flera år tillbaka verksam på en vårdcentral i Emmaboda med erfarenhet av strukturerad utredning av demenssjukdom i primärvården.

3. Demens? Psykiatriska tillstånd med fokus på schizofreni och långvarig psykotisk sjukdom

PASS 1, LOKAL: ZARAH LEANDER, PLAN 4, PASS 4, LOKAL: SOLA, PLAN 4

Yvonne har under många år arbetat och forskat kring demenssjukdomar. Med en bakgrund som specialist i psykiatri har hon ofta fått kontakt med patienter som remitterats för demensutredning, men som även har en psykiatrisk diagnos sedan flera år och nu har förvärrade kognitiva svårigheter. Vad gör man?

Yvonne Freund Levi, MD PhD. Verksamhetschef psykiatriska kliniken i Norrtälje.

4. ADHD när man blir äldre, hur är det i ett livstidsperspektiv?

PASS 1, LOKAL: ERIK GUSTAF GEIJER, PLAN 3, PASS 3, LOKAL: ALFRED NOBEL, PLAN 5

Taina har sedan 1992 klinisk erfarenhet inom äldre- och vuxenpsykiatri (utredning och behandling) av personer med misstänkt demens. Flera gånger under åren hade individer som sökte för demensproblem ADHD i botten. Då ställde sig Taina frågan: Hur är det när man är äldre och har haft ADHD hela livet och hur vanligt är det? Taina disputerade 2013 med en avhandling om ADHD hos äldre och är en av få i världen som studerat detta.

Taina Guldborg-Kjär, psykolog och specialist i neuropsykologi.

5. Mänsklig beröring - en konkret och existentiell handling

PASS 2, LOKAL: HARRY NYQVIST, PLAN 5, PASS 4, LOKAL: KONGRESSHALLEN, PLAN 3-5

Mänsklig beröring är en pågående process av meningsfulla intentioner och sker genom fysisk kontakt, syn, hörsel samt emotionell och kognitiv perception. Föreläsningen handlar om betydelsen av beröring genom hela livet, men med fokus på den äldre personens behov vid demenssjukdom. Att ge mänsklig beröring är en ömsesidig handling med ett gemensamt uttryck för närhet och värme. Beröring används som redskap i omvårdnaden av personer med bl a demenssjukdom för att skapa trygghet och tillit, lindra symtom och öka välbefinnande. Fallbeskrivningar kommer att användas för att tydliggöra hur beröring kan användas i omvårdnaden.

Berit Seiger Cronfalk, legitimerad sjuksköterska och medicine doktor i palliativ vård.

6. GuldVarDag - för arbetsglädje och livslust!

PASS 1, LOKAL: SOLA, PLAN 4, PASS 4, LOKAL: ERICSSON, PLAN 5

En föreläsningssession om hur du kan använda kultur som verktyg för att förhålla dig aktivt till värdegrunderna varje dag. Forskning har visat att kultur är bra för hälsan. Det har också visat sig att goda relationer är en av de viktigaste delarna i äldre personers liv för att de ska uppleva att de får god vård och omsorg. GuldVarDag är ett kulturkoncept som konkret och handfast lyfter fram kultur som verktyg i både hälsofrämjande och relationsfrämjande syfte. I vårt arbete ligger fokus på små möten i vardagen och hur kvalitet och innehåll i dessa möten kan utvecklas av varje medarbetare.

Lisa Arenö och *Cia Frode* driver Add:action Utbildning. De är teaterpedagoger, föreläsare och författare.

7. Demens drabbar inte bara äldre

PASS 1, LOKAL: KONGRESSHALLEN, PLAN 3-5, PASS 4, LOKAL: HARRY NYQVIST, PLAN 5

Hur påverkas livet om en fru eller make drabbas av tidig demens? Vad betyder det att drabbas av en sjukdom som är förknippad med åldrande när personen är i medelåldern? Hur går det med arbete och ekonomi? Vad händer med fritid och umgänge? Vilken hjälp finns att få och hur ser den ut? Vilket bemötande har professionell personal gett? Vad skulle underlätta situationen? Resultaten som presenteras på konferensen kommer från projektet Anhörigomsorgens pris: Omsorgsansvar och förvärvsarbete i medelåldern, som har gjorts vid Stockholms universitet. Projektet består av en enkätstudie besvarad av 3 630 personer samt en intervjustudie med 20 personer. I presentationen ska fokus ges åt några personer som har en närstående med demenssjukdom och hur det har påverkat deras liv utifrån ovanstående frågor samt deras sätt att hantera sin situation.

Ann-Britt Sand, verksam som forskare och universitetslektor vid Stockholms universitet samt forskare/möjliggörare vid Nationellt kompetenscentrum Anhöriga. Hennes forskning är inriktad på förändringar i välfärdsstaten och dess effekter för anhöriga, inte minst vad gäller effekter för arbete och försörjningsfrågor.

8. Dags att sluta köra bil och jaga, regelverk och olika trafikmedicinska aspekter

PASS 2, LOKAL: ERICSSON, PLAN 5, PASS 4, LOKAL: FRIDOLF RHUDIN, PLAN 4

Demenssjukdomar påverkar minnesförmågan och andra kognitiva funktioner. Flera av dessa, såsom problem med exekutiva funktioner, visuospatial dysfunktion och beteendestörningar kan påverka lämpligheten att köra bil och/eller inneha vapenlicens. Vid lindrig demens kan det vara tillåtet att köra bil. Läkare är skyldiga att till Transportstyrelsen anmäla de patienter som är medicinskt olämpliga att inneha körkort. Detta är också i överensstämmelse med Nollvisionens målsättning. Under föreläsningen fokuserar Dorota på skillnader mellan en anmälan till Transportstyrelsen med begäran om indragning av körkortet och körförbud. Hur når man en överenskommelse med patienten om bilkörning (att inte köra bil/att fortsätta köra bil)? Med hjälp av data från Svenska Demensregistret (SveDem) presenteras hur läkares rapportering av olämplighet som bilförare till Transportstyrelsen varierar mellan olika demensdiagnoser. Seminariet avslutas med en presentation av regler kring anmälan av patienter som av kognitiva skäl är olämpliga att inneha skjutvapen.

Dorota Religa, docent i geriatrik, medicine doktor, forskare om demenssjukdomar samt multisjuklighet. Medicinskt ansvarig specialistläkare vid Trafikmedicinskt Centrum, Huddinge.

9. Demensvård i ett mångkulturellt samhälle

PASS 2, LOKAL: SOLA, PLAN 4, PASS 3, LOKAL: ZARAH LEANDER, PLAN 4

Att möta personer med utländsk bakgrund kan upplevas som en utmaning för vårdpersonal. Föreläsningen bygger bl a på arbete och erfarenheter från Migrationsskolan, möten med äldre med utländsk bakgrund som fokusgrupp, möte med vårdpersonal och tolkar.

Rozita Torkpoor, leg sjuksköterska sedan 1994. Arbetar sedan 2008 på kunskapscentrum för demenssjukdomar, Minneskliniken vid Skånes universitetssjukhus. Rozita är medlem i styrgruppen för den regionala och nationella Migrationsskolan som arbetar med ett mål för god och jämlik vård för alla oavsett ursprung. Inom Migrationsskolan arbetar Rozita med forskning och utbildning samt information till vårdpersonal och allmänheten. 2011-2014 arbetade hon i ett EU-finansierat samverkansprojekt mellan Minneskliniken SUS och Nationalt Videncenter för demens i Köpenhamn, Migrationsskolan och för demensvård i Öresundsregionen.

10. Kognitiva profiler vid förstadier till Alzheimer och vaskulär demens

PASS 1 OCH PASS 3, LOKAL: GUSTAV FRÖDING, PLAN 3

Arto har sedan 2000 arbetat med neuropsykologiska undersökningar av patienter med MCI (mild cognitive impairment = lindrig kognitiv störning). Han har de fem senaste åren koncentrerat sin forskning på kring vilka kognitiva avvikelser som i MCI-fas föregår demens. Resultaten baseras på det neuropsykologiska batteri som används i DTS (demens i tidigt skede)-studien vid Sahlgrenska universitetssjukhuset i Mölndal. Batteriet består av 20 test som täcker de kognitiva domänerna snabbhet/uppmärksamhet, minne, visuospatiala, språkliga och exekutiva funktioner. Arto har i ett flertal artiklar kunnat påvisa att det med god precision går att skilja mellan godartade former av MCI och MCI som tidig demens såväl 2 som 6 år före insjuknande. De olika specifika demenssjukdomarna- Alzheimers sjukdom, mixed och vaskulär demens- har också specifika profiler redan i MCI-fas. Alzheimer föregås av minnes-, visuospatiala och språkliga svårigheter medan vaskulär och mixed demens föregås av uppmärksamhets- och exekutiva svårigheter samt en annan typ av minnessvårigheter än Alzheimer.

Arto Nordlund, leg psykolog, Med Dr. Verksam som forskare vid Sahlgrenska Akademien.

11. Demenssjuka med traumatiska upplevelser

PASS 2 OCH PASS 3, LOKAL: ERIK GUSTAF GEIJER, PLAN 3

Att vårda personer med demenssjukdom kan många gånger vara mycket utmanande. Har den sjuke dessutom genomlevt traumatiska upplevelser kan vissa omvårdnads-situationer bli ännu svårare. Kajsa delar med sig av sina erfarenheter av att arbeta inom demensvården med personer som har PTSD (posttraumatiskt stressyndrom). Kajsa har även skrivit en magisteruppsats med titeln "Vårdpersonals erfarenheter av att vårda äldre personer med demenssjukdom som har upplevt psykiskt trauma" som är en kvalitativ intervjustudie där undersköterskor på Judiska Hemmet i Stockholm intervjuats.

Kajsa Båkman, Silviasjuksköterska, Stiftelsen Silviahemmet

12. Demenssjukdomens inverkan på munhälsan - en katastrof eller är det möjligt att bevara tandhälsan?

PASS 1, LOKAL: HARRY NYQVIST, PLAN 5, PASS 3, LOKAL: ERICSSON, PLAN 5

En demenssjukdom påverkar munhälsan av många skäl. Den har ofta en smygande debut där munvården under lång tid försummas. Känslan i munnen minskar liksom den orala motoriken vilket medför att det lättare blir tandsten och beläggningar på tänderna. Risken för svåra kariesskador ökar. Demenssjukdomen medför ofta förändrade kostvanor med småätande mellan målen.

Som anhörig, omvårdnadspersonal, sjukvårds- och tandvårdspersonal kan vi uppmärksamma problem och förebygga skador. Under seminariet kommer vi att gå igenom hur vi kan stötta människor med demenssjukdom med målet att bevara munhälsan. Under seminariet blir det även en kort genomgång av det ekonomiska tandvårdsstöd som personer med en demenssjukdom får. Seminariet kommer också att belysa varför det är viktigt att fortsätta med regelbunden tandvård.

Inger Stenberg, övertandläkare, Centrum för äldretandvård, Kliniken för sjukhustandvård och oral medicin i Göteborg. Inger har sedan 30 år tillbaka arbetat med tandvård på patienter med särskilda behov p g a sjukdom eller funktionshinder. Ett av special-områdena är tandvård på personer med långt gången demenssjukdom. Utbildar tandvårds- och sjukvårdspersonal om äldres munhälsa. Arbetar även som bedömnings-tandläkare i Västra Götalandsregionen med det tandvårdsstöd som landstingen hanterar.

13. "Fantasin har jag ändå kvar" - om Alzheimers och konstnärlig förmåga

PASS 2, LOKAL: ALFRED NOBEL, PLAN 5, PASS 3, LOKAL: SVEN-INGVARS PLAN 4

Som examensarbete i psykologi vid Göteborgs Universitet genomförde Emelie en studie som undersökte förmågan att måla hos människor med Alzheimers sjukdom. Studien undersökte hur deltagarna målade när de fick instruktioner jämfört med när de fick måla fritt. Studien analyserade också hur olika stadier av sjukdomen påverkade måleriet. I föreläsningen kommer Emelie att gå igenom studiens upplägg, genomförande och resultat samt slutsatser som bl a indikerade att alzheimerpatienter har en oväntat stor kapacitet att måla och utvecklas i sitt måleri. Vidare kommer Emelie att gå igenom en del av de reaktioner hon mötte innan, under och efter studien hos deltagarna, men även hos anhöriga, vårdpersonal och chefer. En presentation med omfattande bildmaterial skapade av deltagarna kommer också att presenteras - dessa har även visats bl a på Ystads konstmuseum.

Emelie Miller, doktorand som nyligen tagit en masterexamen i psykologi. Tidigare arbetat inom demensvården.

14. Livet efter diagnos

PASS 1, LOKAL: ALFRED NOBEL, PLAN 5, PASS 3, LOKAL: KONGRESSHALLEN, PLAN 3-5

Alltför ofta får inte personer som drabbas av demenssjukdom och deras anhöriga bästa möjliga vård och stöd. Den offentliga vården och omsorgen måste erbjuda ett systematiskt, strukturerat vård- och stödprogram för att garantera kontinuitet, koordination och kvalitet i vården och omsorgen om de demenssjuka och deras anhöriga. Hur detta skulle kunna utvecklas, diskuteras i presentationen.

Lennarth Johansson, psykolog och docent med över 30 års erfarenhet av forskning och utvecklingsarbete inom vården och omsorgen om de äldre, med specialintresset anhängigomsorg och att utveckla stöd till anhöriga. Lennarth Johansson arbetar på Socialstyrelsen och sedan 2010 är han också knuten som forskare till Aging Research Center, Karolinska Institutet, Stockholm.

15. Alla kan surfa - teknik som stöd vid demenssjukdom

PASS 2, LOKAL: GUSTAF FRÖDING, PLAN 3, PASS 4, LOKAL: ALFRED NOBEL, PLAN 5

Demensförbundet har utvecklat en modell med samtalsgrupper för personer med demensdiagnos som är tidigt i sin sjukdom. De senaste åren har vi sett nya behov hos deltagarna som vill lära sig mer om hur ny teknik kan vara till stöd och hjälp. En person med demenssjukdom kommer att berätta om vad detta har betytt för henne och hur hon använder tekniken i sin vardag. Vi har startat fortsättningsgrupper/studiecirklar för de deltagare som vill lära sig att hantera och använda sin smartphone eller surfplatta. Vi har också utvecklat ett studiecirkelmateriel "Alla kan surfa" i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan som används i grupperna.

Lotta Olofsson, arbetsterapeut som arbetar på Demensförbundet som projektledare för "Lundagårdsgrupperna".

Monica Lütjohann som själv har en demensdiagnos medverkar.

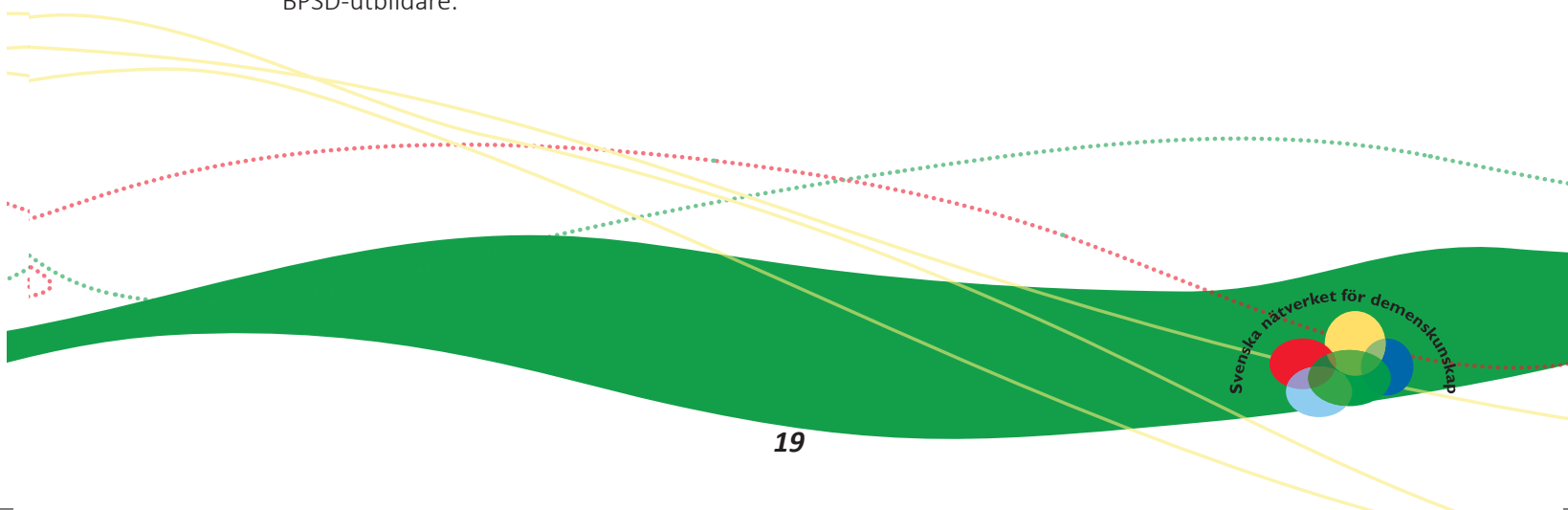
16. "Sjuksköterskor gör det systematiskt" Sjuksköterskans roll vid BPSD-skattningar

PASS 1, LOKAL: LARS MAGNUS, PLAN 5, PASS 4, LOKAL: GUSTAF FRÖDING, PLAN 3

BPSD-registret är ett verktyg som hjälper personalen att arbeta strukturerat med att titta på personen med demenssjukdom ur olika synvinklar. BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens) är mångfacetterat och det krävs många olika professioners kompetens. Teamarbetet är mycket viktigt, något som också betonas i de Nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom. Sjuksköterskans roll är att bidra med sin kunskap och koppla ihop symtom med bakomliggande orsaker. Det innebär att sjuksköterskan måste ha bred kunskap om hela människan och hur en trasig hjärna påverkar kroppen. Sjuksköterskans roll är att observera och kartlägga omvårdnadsåtgärder samt följa upp om det blev som det var tänkt. Läkare ska kontaktas för medicinsk bedömning och ordinationer. Under seminariet presenteras ett fall från verkligheten där allt inte är en dans på rosor. Hur ska vi egentligen göra med Hillivi är en fråga som brinner i knutarna.

Anette Lindvall, verksamhetsutvecklare för Hälso- och sjukvårdsorganisationen, Linköpings kommun samt leg. sjuksköterska. Certifierad BPSD-utbildare

Bertha Ragnarsdóttir, projektledare, handledare, föreläsare och utbildare. Certifierad BPSD-utbildare.

17. Demens och sexualitet ur ett bemötande- perspektiv

PASS 2, LOKAL: LARS MAGNUS, PLAN 5, PASS 4, LOKAL: ERIK GUSTAF GEIJER, PLAN 3

Sexualitet är en viktig del i livet för de flesta människor. Sexualiteten följer oss genom hela livet, även när vi blir äldre och sjuka. Sexualiteten ligger djupt förankrad i vår personlighet. Minnen av sexualitet förefaller vara lättväckta. Jag som drabbats av demenssjukdom har såklart även dessa minnen och behov. I demenssjukdomen har jag kanske tappat mitt omdöme och de sociala spärarna är avtrubbade. Jag tappar en stor del av närminnet och befinner mig i en tid när jag var yngre och mer aktiv. Jag har svårt att tolka situationer och misstolkar signaler som omgivningen skickar ut.

Hur bemöter vi personer med demenssjukdom när vi får sexuella inviter eller när två boenden fattar tycke för varandra och vill dela säng? Hur bemöter vi de anhöriga som kanske har en anhörig som är mycket fixerad vid sex? Hur förhåller vi oss i personalgruppen? Är det personalens värderingar om sexualitet som ligger till grund för hur vi förhåller oss i situationen?

Lotta Roupe, undersköterska och Silviasyster. Arbetar sedan 12 år tillbaka på Silviahemmet. Lotta ansvarar och arbetar aktivt i dagverksamheten som riktar sig till både yngre och äldre personer med demenssjukdom. Lotta Roupe har ett långt förflutet som undersköterska i både kommunal- och landstingsvärlden, oftast med inriktning till äldre personer. De senaste 16 åren har hon arbetat inom demensområdet. Lotta har också en del uppdrag med utbildning och handledning mestadels till vårdnära personal.

18. "Jag har ingen lust att betala hyra åt alla andra som bor i min lägenhet!" BPSDs kvalitetsregister i hemtjänsten

PASS 1, LOKAL: FRIDOLF RHUDIN, PLAN 5, PASS 4, LOKAL: LARS MAGNUS, PLAN 5

Under ett halvt år har vi haft fördelen av att vara med i BPSDs kvalitetsregister. Vi ser det som ett mycket användbart verktyg för att få struktur på vårt arbetssätt. Hemtjänst handlar om punktinsatser och det gäller att hitta vägar för att använda registret på bästa tänkbara sätt. Seminariet kommer att fokusera på fall från verkligheten. Vi berättar om hur BPSD-skattningarna har hjälpt oss att hitta personcentrerade omvårdnadsåtgärder. Hur gör vi när Elsa vägrar att stanna kvar i sin lägenhet eftersom det är folk överallt?

Marie Svensson, verksamhetschef i Linköping för DAL-city (Demensarbetslag i hemtjänst)
Jennie Linde, demensspecialiserad undersköterska och samordnare i DAL-city

19. Bristande förståelse bygger mur mellan sjukgymnaster och äldre invandrare

PASS 1 OCH PASS 2, LOKAL: SVEN-INGVARS, PLAN 4

En pilotstudie kring sjukgymnasters upplevelser i samband med behandling av äldre patienter med invandrabakgrund.

Javad Ghannad, sjukgymnast som under flera år arbetat med äldre demenssjuka patienter på Minneskliniken universitetssjukhuset i Lund

20. Rörelse, skratt och gemenskap - Sittgympa med Cirkus Cirkör

PASS 2, LOKAL: FRIDOLF RHUDIN, PLAN 5, PASS 3, LOKAL: LARS MAGNUS, PLAN 5

Cirkus Cirkör som gränsöverskridare har en devis om att allt är möjligt. I detta seminarium presenterar Cirkus Cirkör sin interaktiva föreställning som hittills har genomförts på ett 70-tal äldreboenden över hela landet. Här får de äldre äntligen prova drömmen om att gå på lina, jonglera med bollar, fjädrar och sjalar och även testa lättare akrobatiska övningar.

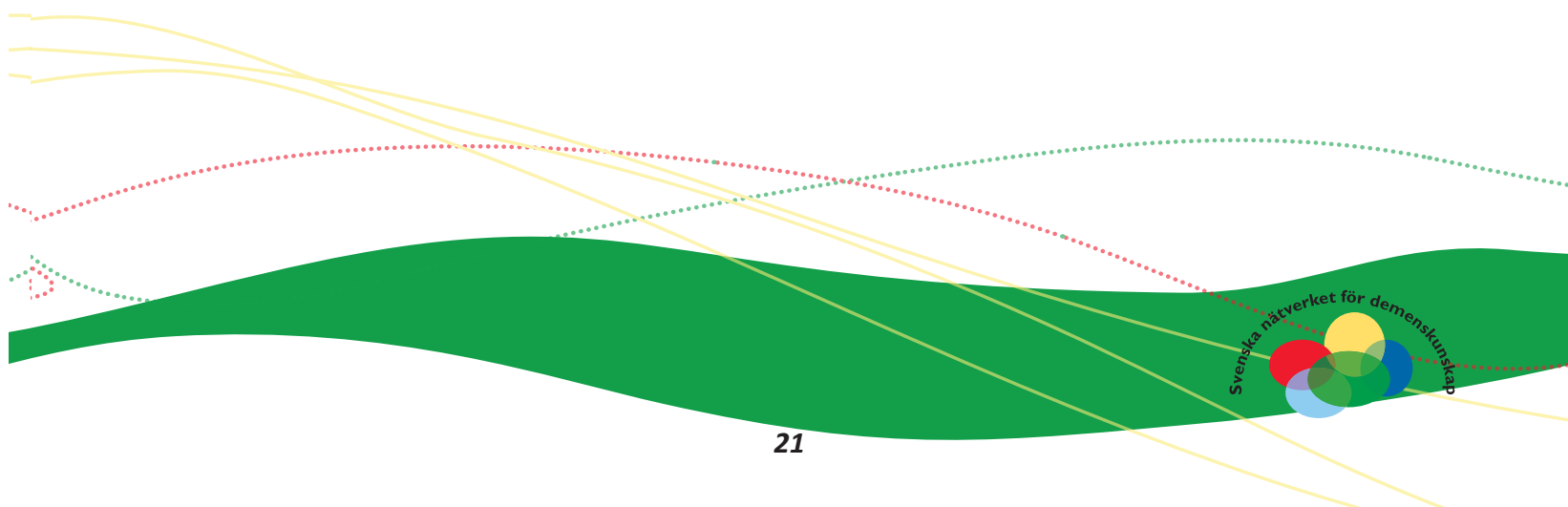
Wiveca Dederling, projektledare för Cirkus Äldre De Luxe tillsammans med artisterna *Inger Jungehall, Trevor Lewin och Baha Swidan*.

21. Vilka är de vanligaste demenssjukdomarna och hur skiljer man dem åt?

PASS 2, LOKAL: ZARAH LEANDER, PLAN 4, PASS 3, LOKAL: SOLA, PLAN 4

Seminariet ger en kort översikt om de vanligaste demenssjukdomarna och deras kliniska symtom. Utifrån en fallbeskrivning går vi tillsammans igenom vilka symtom som talar för den ena eller andra diagnosen och vilken utredning som behövs för att fastställa diagnos.

Anne Börjesson Hanson, läkare och forskare vid Sahlgrenska som under många år arbetat med demensutredningar och undervisat studenter vid Göteborgs universitet.

22. Hur kan vi använda likvoranalyser för olika demenssjukdomar?

PASS 3 OCH PASS 4, LOKAL: SELMA LAGERLÖF, PLAN 3

Förändringar i hjärnan kan spåras med hjälp av analyser i likvor. Eftersom olika demenssjukdomar ger upphov till olika typer av förändringar i hjärnan och i likvor kan likvorprover användas som ett hjälpmedel för att skilja mellan olika demenssjukdomar. Vid demensutredningar kan man analysera till exempel prover som avspeglar blodhjärnbarriären, amyloid, tau och neurofilament, som alla kan vara förändrade beroende på olika typer av skador i hjärnan. I den här föreläsningen kommer vi att diskutera några olika demenssjukdomar inklusive Alzheimers sjukdom, frontallobsdemens och Lewykroppsdemens. Vi kommer att prata om hur hjärnan förändras vid dessa sjukdomar och hur likvoranalyser kan användas för att göra det lättare att skilja mellan sjukdomarna, framförallt tidigt i sjukdomsförloppet.

Niklas Mattsson, forskare och specialistläkare i klinisk kemi.

23. Åldrande och demens vid samtidig utvecklingsstörning

PASS 1, LOKAL: SELMA LAGERLÖF, PLAN 3, PASS 4, LOKAL: ZARAH LEANDER, PLAN 4

Föreläsningen handlar om vad som händer när personer med utvecklingsstörning åldras och drabbas av demenssymptom. Hur märks demenssymtomen och hur förändras dessa personers behov? Vad kan man göra och vad ska man tänka särskilt på för att underlätta i den förändrade situationen?

Kent Thuresson, överläkare vid omsorgspsykiatriska mottagningen och avdelningen vid Sahlgrenska universitetssjukhuset. Kent har under många år arbetat med vuxna med utvecklingsstörning som har en psykiatrisk problematik.

24. Hur kan vi idag förbättra diagnostiken av demenssjukdomar med hjälp av hjärnabbildningstekniker så som MR och PET?

PASS 2, LOKAL: SELMA LAGERLÖF, PLAN 3, PASS 4, LOKAL: SVEN-INGVARS, PLAN 4

Seminarieret ger en översikt angående de hjärnabbildningsmetoder som finns att tillgå idag i klinisk rutin och som kan förbättra diagnostiken av personer med lättare kognitiv svikt eller mer ovanliga demenssymtom. Fokus kommer vara på PET, SPECT och MR, men även CT kommer beröras. Syftet med förbättrad diagnostik är dels att hitta de tillstånd med kognitiv svikt som är botbara och dels förbättra omhändertagandet och behandlingen av de som är drabbade av en viss demenssjukdom.

Erik Stomrud ersätter Oskar Hansson, ST-läkare i allmänmedicin i Kalmar län samt verksam forskare inom minnessjukdomar på Skånes universitetssjukhus. Erik disputerade 2009 kring tidiga markörer vid Alzheimers sjukdom. Sedan flera år tillbaka verksam på en Vårdcentral i Emmaboda med erfarenhet av strukturerad utredning av demenssjukdom i primärvården.

Posterutställning

Entréplanet

1. Abbey pain scale-SWE: en svensk utvärdering vid särskilda boenden

Forskningsresultat från den första svenska empiriska utvärderingen av observationsinstrumentet Abbey pain scale för identifiering och bedömning av tecken på smärta. Bakgrund, Syfte, Metod, Resultat, Take home message.

Christina Karlsson

2. Fysioterapeuterna – sektionen Äldres Hälsa

Sektionen Äldres Hälsa är ett forum för yrkesutveckling och ett stöd för forskning och klinisk verksamhet för fysioterapeuter som arbetar inom äldreområdet. Sektionens huvudsakliga uppdrag är att inom området äldres hälsa bl.a. verka för utveckling och spridning av kunskap, evidens och kliniska riktlinjer samt att stärka den vetenskapliga orienteringen genom information om pågående forskning, utveckling, symposier, kongresser, utbildningar och aktuella länkar.

Cristina Wångblad

3. Fogdaröd omsorg, vård & utbildning

Fyrklövern, demensboende för yngre personer med diagnostiserad demenssjukdom.

Lena Borg

4. Konstprojekt för personer med demens i Upplands-Bro kommun

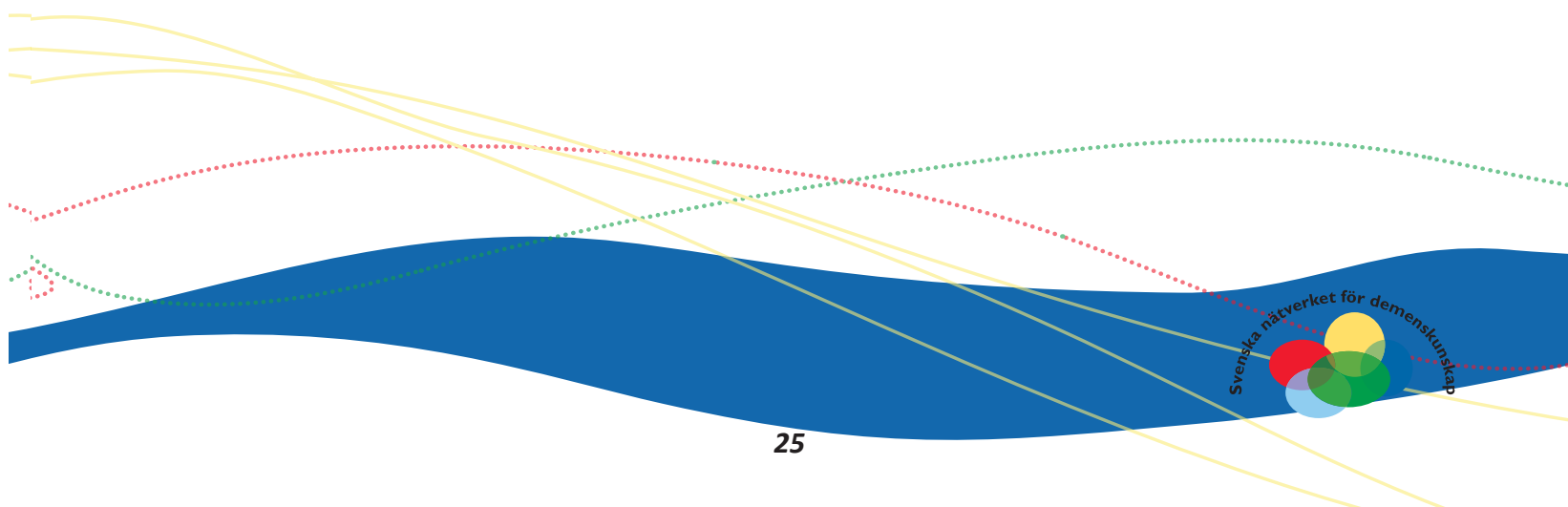
- Bakgrund: Konstprojekt i Upplands-Bro kommun sedan 2010
- Syfte med konstgruppen
- Hur jobbar vi med grupperna (Metod)
- Erfarenhet i Upplands-Bro / Utvärdering / Exempel: Qualid resultat
- Bilder från konstprojektet
- Medverkan i konstrundan

Mirjam Brocknäs

5. Stöd i tidigt skede av demenssjukdom

1. Demenscafé
2. Grupp för personer som nyligen har fått demensdiagnos
3. Livslust
 - Bakgrund
 - Syfte
 - Metod
 - Erfarenhet/Resultat av utvärderingen, som exempelvis intervjuerna

Mirjam Brocknäs

Utställning & lokaler plan 3

Utställare plan 3

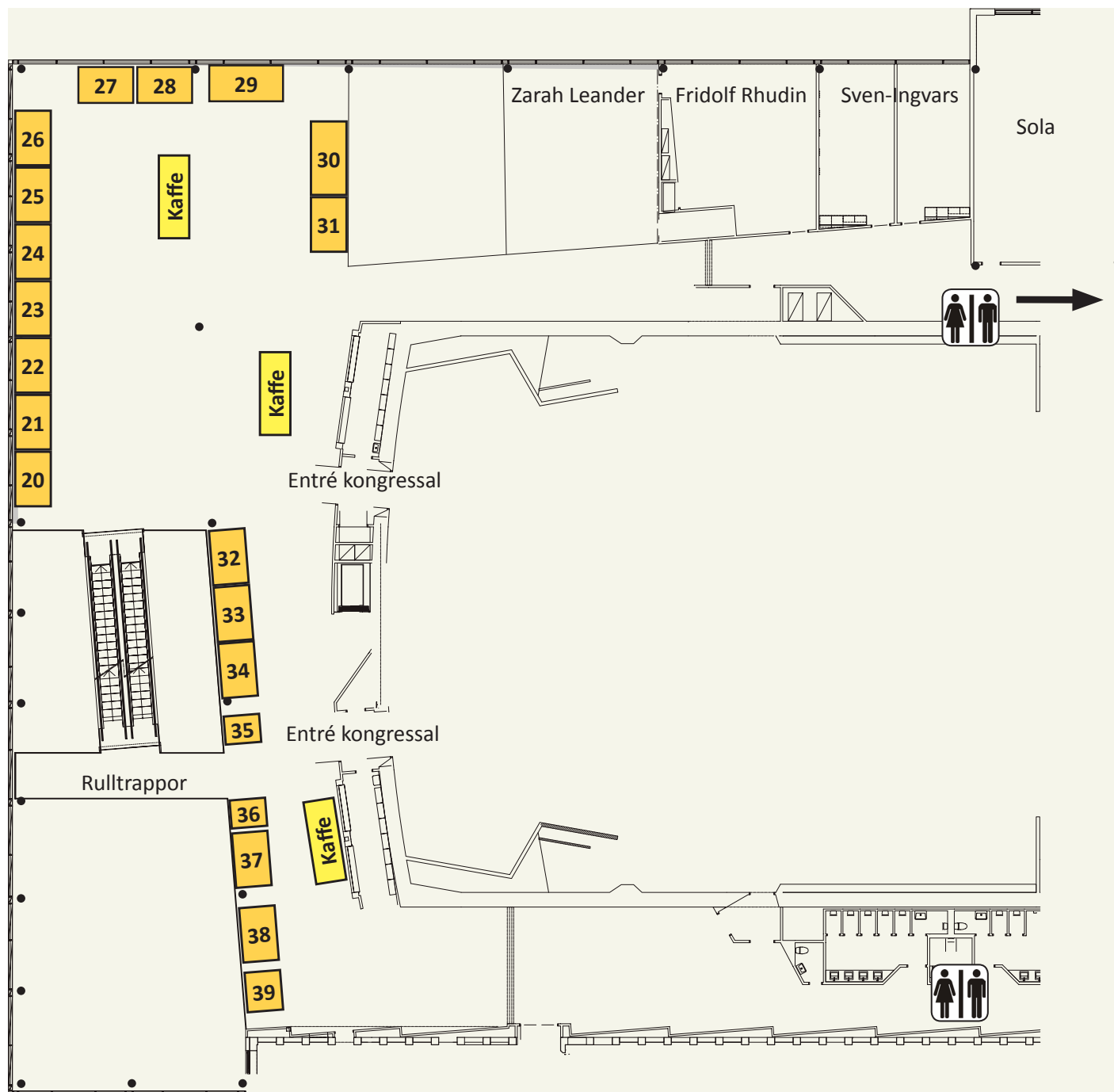
- 1 Tunstall
- 2 Actileg AB
- 3 Hartmann-ScandiCare AB
- 4 Abilia AB
- 5 Somna AB
- 6 Bäckebö Vård & Omsorg

- 7 Myndigheten för delaktighet (fd Hjälpmedelsinstitutet)
- 8 Vårdförlaget HC AB
- 9 ErgoNova Sweden AB
- 10 Findus Special Foods
- 11 Trident Industri AB
- 12 Nationellt kompetenscentrum anhöriga

- 13 Karlskoga kommun
- 14 Kommunal
- 15 Neurokognitiv Symtomenkät / www.symtomenkaten.se
- 16 Alfa Kommun & Landsting AB
- 17 Anlita-Verkstan
- 18 BioGaia AB
- 19 ComfortSystem Scandinavia AB

Utställning & lokaler plan 4

Utställare plan 4

- 20 NC Nordic Care AB
- 21 Kinnarps AB
- 22 Nutricia Nordica 1
- 23 Stiftelsen Silviahemmet
- 24 Svenskt Demenscentrum
- 25 Durewall Institutet

- 26 Proxident AB
- 27 Orkla Foods Sverige AB
- 28 Anhörigföreningen i Karlstad, AFK
- 29 Wiktorsson Hjälpmedel AB
- 30 Hattstugan Vård och Utb AB
- 31 SCA Hygiene Products AB
- 32 BPSD-registret
- 33 SveDem-Svenska Demensregistret

- 34 Musikantens Förlag/inNature West
- 35 Athena Nordic
- 36 Hälsohögskolan Jönköping, Inst för gerontologi
- 37 Migrationsskolan, Kunskapscentrum Demenssjukdomar, Region Skåne
- 38 Iris Hjälpmedel AB
- 39 AdeoCare AB

Utställning & lokaler plan 5

Utställare plan 5

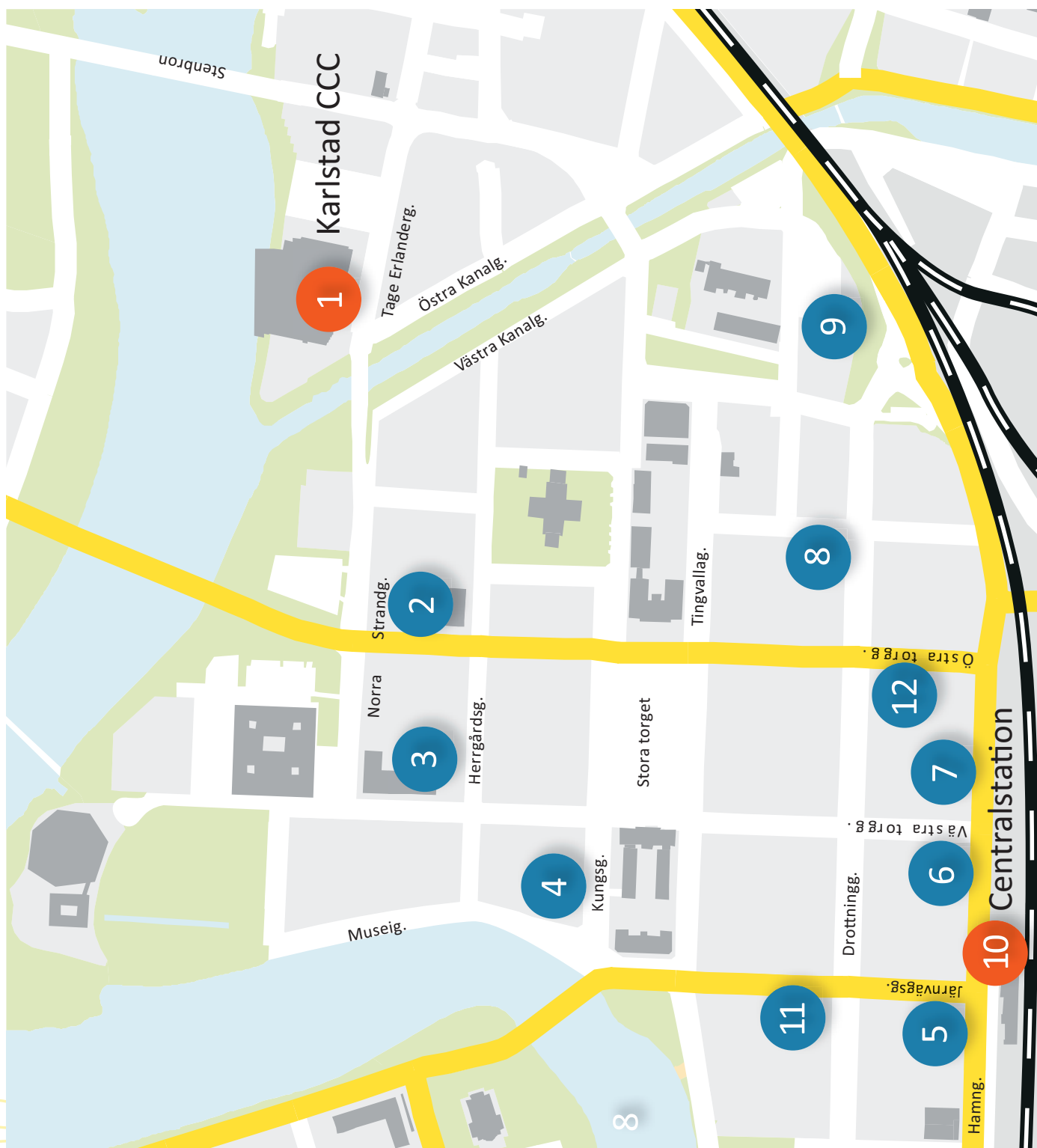
- 40 MTM, Myndigheten för tillgängliga medier
- 41 Bestic AB
- 42 URIFORM AB
- 43 Nutricia Nordica 2

- 44 Human Care HC AB
- 45 Nestor FoU-center
- 46 Division By Zero AB
- 47 Kunskapsguiden/Socialstyrelsen
- 48 Norra Stockholms Psykiatri, BPSD-teamet
- 49 Demensförbundet

- 50 StayingActive
- 51 Insamlingsstiftelsen Alzheimer-fonden
- 52 Pixoped
- 53 Senior Alert
- 54 AddAction Utbildning

Centrala Karlstad

1. **Karlstad CCC**

2. Scandic Winn

3. Ibis Hotel Karlstad City

4. Elite Stadshotellet

5. Clarion Collection Hotel Drott

6. Hotel Savoy

7. Clarion Hotel Plaza

8. Scandic Karlstad City

9. Clarion Collection Hotel Bilan

10. **Centralstationen**

11. Carlstad City Hostel

12. Solsta Hotell

Tack till våra sponsorer & utställare

Abilia AB
Actileg AB
AddAction Utbildning
AdeoCare AB
Alfa Kommun & Landsting AB
Anhörigföreningen i Karlstad, AFK
Anlita-Verkstan
Athena Nordic
Backebo Vård & Omsorg
Bestic AB
BioGaia AB
BPSD-registret
ComfortSystem Scandinavia AB
Demensförbundet
Division By Zero AB
Durewall Institutet
ErgoNova Sweden AB
Findus Special Foods
Hartmann-ScandiCare AB
Hattstugan Vård och Utb AB
Human Care HC AB
Hälsohögskolan Jönköping, Inst för gerontologi
Insamlingsstiftelsen Alzheimerfonden
Iris Hjälpmedel AB
Karlskoga kommun
Karlstad kommun
Kinnarps AB
Kommunal
Kunskapsguiden/Socialstyrelsen
Landstinget i Värmland

Migrationsskolan, Kunskapscentrum
Demenssjukdomar, Region Skåne
MTM, Myndigheten för tillgängliga medier
Musikantens Förlag/inNature West
Myndigheten för delaktighet
(fd Hjälpmedelsinstitutet)
Nationellt kompetenscentrum anhöriga
NC Nordic Care AB
Nestor FoU-center
Neurokognitiv Symtomenkät /
www.symtomenkaten.se
Norra Stockholms Psykiatri, BPSD-teamet
Nutricia Nordica 1
Nutricia Nordica 2
Orkla Foods Sverige AB
Pixoped
Proxident AB
SCA Hygiene Products AB
Senior Alert
Somna AB
StayingActive
Stiftelsen Silviahemmet
SveDem-Svenska Demensregistret
Svenskt Demenscentrum
Trident Industri AB
Tunstall
URIFORM AB
Wiktorson Hjälpmedel AB
Vårdförlaget HC AB

Anteckningar

